Europeiska unionens
officiella tidning

SV
L-serien

2024/2365

10.10.2024

EUROPAPARLAMENTETS RESOLUTION (EU) 2024/2365

av den 11 april 2024

med de iakttagelser som utgör en del av beslutet om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för förnybar vätgas för budgetåret 2022

EUROPAPARLAMENTET UTFÄRDAR DENNA RESOLUTION

— med beaktande av sitt beslut om ansvarsfrihet för genomförandet av budgeten för det gemensamma företaget för förnybar vätgas för budgetåret 2022,

— med beaktande av artikel 100 och bilaga V i arbetsordningen,

— med beaktande av betänkandet från budgetkontrollutskottet (A9-0089/2024), och av följande skäl:

A. Det gemensamma företaget för förnybar vätgas, med säte i Bryssel, bildades i november 2021 inom ramen för programmet Horisont Europa för perioden fram till och med den 31 december 2031 genom rådets förordning (EU) 2021/2085 ([1]). Det gemensamma företaget för förnybar vätgas ersatte och efterträdde det gemensamma teknikinitiativet för bränsleceller och vätgas (det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas), som inrättades i maj 2008 för perioden fram till den 31 december 2017 inom ramen för sjunde ramprogrammet för forskning genom rådets förordning (EG) nr 521/2008 ([2]) och förlängdes i maj 2014 inom ramen för Horisont 2020-programmet till och med den 31 december 2024 genom rådets förordning (EU) nr 559/2014 ([3]) (det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas 2).

B. Det gemensamma företaget för förnybar vätgas är ett offentlig–privat partnerskap för forskning och innovation inom vätgas- och bränslecellsteknik. Dess grundande medlemmar är unionen, som företräds av kommissionen, branschorganisationen (Hydrogen Europe) och forskningsgruppen (Hydrogen Europe Research).

C. För att förbättra transparensen bör det gemensamma företaget för förnybar vätgas i sin årsredovisning lämna relevant information om medlemmarnas bidrag på programnivå. För vart och ett av programmen som de bedriver verksamhet inom bör det gemensamma företaget för förnybar vätgas, för varje medlemskategori och fram till årets slut, lämna all information som är relevant, bland annat om de mål för rättsliga åtaganden som fastställts för respektive program samt volymen av de bidrag som mottagits och de rättsliga åtaganden som gjorts. Parlamentet föreslår att det gemensamma företaget för förnybar vätgas fortsätter att öka transparensen.

Budgetförvaltningen och den ekonomiska förvaltningen

1. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten i sin rapport om årsredovisningen för det gemensamma företaget för förnybar vätgas anser att räkenskaperna för 2022 i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild av det gemensamma företagets finansiella ställning per den 31 december 2022, det finansiella resultatet, kassaflödena och förändringar i nettotillgångarna för det budgetår som slutade detta datum i enlighet med dess budgetförordning och de redovisningsregler som antagits av kommissionens räkenskapsförare. Parlamentet noterar dessutom utifrån revisionsrättens rapport att de underliggande transaktionerna i alla väsentliga avseenden är lagliga och korrekta.

2. Europaparlamentet välkomnar det gemensamma företagets roll när det gäller att stödja forsknings- och innovationsverksamhet inom vätgasteknik i Europa.

3. Europaparlamentet noterar att den tillgängliga budgeten för 2022 ([4]) i åtagandebemyndiganden ([5]) uppgick till 314,3 miljoner EUR (jämfört med 15,8 miljoner EUR 2021), varav 305,8 miljoner EUR för operativ verksamhet och 8 miljoner EUR för administrativa utgifter, och i betalningsbemyndiganden ([6]) uppgick till 118,3 miljoner EUR (jämfört med 56,2 miljoner EUR 2021), varav 109,7 miljoner EUR för operativ verksamhet och 8,1 miljoner EUR för administrativa utgifter.

([1]) Rådets förordning (EU) 2021/2085 av den 19 november 2021 om bildande av gemensamma företag inom ramen för Horisont Europa och om upphävande av förordningarna (EG) nr 219/2007, (EU) nr 557/2014, (EU) nr 558/2014, (EU) nr 559/2014, (EU) nr 560/2014, (EU) nr 561/2014 och (EU) nr 642/2014, (EUT L 427, 30.11.2021, s. 17).

([2]) Rådets förordning (EG) nr 521/2008 av den 30 maj 2008 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas (EUT L 153, 12.6.2008, s. 1).

([3]) Rådets förordning (EU) nr 559/2014 av den 6 maj 2014 om bildande av det gemensamma företaget för bränsleceller och vätgas 2, (EUT L 169, 7.6.2014, s. 108).

([4]) I den tillgängliga budgeten ingår outnyttjade anslag från tidigare år som det gemensamma företaget för förnybar vätgas tog upp på nytt i årets budget, inkomster avsatta för särskilda ändamål och omfördelningar till nästkommande år.

([5]) Godkända åtagandebemyndiganden uppgick till 8,4 miljoner EUR, som senare ändrades för att omfatta ökningen av inkomster och utgifter i samband med det nya programmet inom ramen för Horisont Europa och outnyttjade anslag från tidigare år.

([6]) Godkända betalningsbemyndiganden uppgick till 53,2 miljoner EUR och ändringen ökade beloppet till följd av det nya programmet och för att täcka den planerade ansökningsomgången som inleddes 2022 och som syftade till att genomföra den strategiska forsknings- och innovationsagendan (SRIA).

4. Europaparlamentet konstaterar att förändringarna i det gemensamma företagets budget till stor del är avhängiga av genomförandefasen för de fleråriga forsknings- och innovationsprogrammen, som det genomför. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas under 2022 började med genomförandet av Horisont Europa-programmet, och att budgeten för 2022 därför omfattar åtagandebudgeten för de första Horisont Europa-ansökningsomgångarna som planerades för 2022 och betalningsbudgeten för tillhörande utbetalningar av förfinansiering.

5. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten anser att det saknas tillräcklig information om medlemmarnas bidrag på programnivå. Parlamentet välkomnar det gemensamma företagets åtagande att åtgärda detta.

6. Europaparlamentet noterar att de bidragsbelopp som redovisats per medlemskategori (EU och privata medlemmar) i det gemensamma företagets årsredovisning för 2022 skiljer sig väsentligt från varandra. Parlamentet konstaterar att detta beror på att kontantbidrag från EU valideras och redovisas när de betalas ut till det gemensamma företaget för förnybar vätgas i början av projektets genomförande, medan medlemmarnas naturabidrag redovisas först efter det att de kostnader som uppkommit och deklarerats för projektgenomförandet har validerats.

7. Europaparlamentet uppmanar det gemensamma företaget för förnybar vätgas att åtgärda skillnaden mellan det redovisade beloppet för kontantbidrag, å ena sidan, och naturabidragen, å andra sidan, genom att lämna information om det gemensamma företagets medlemmars rättsliga åtaganden vid årets slut när det gäller undertecknade bidragsöverenskommelser och kontrakt.

8. Europaparlamentet välkomnar det faktum att det gemensamma företaget för förnybar vätgas, när det gäller genomförandet av sjunde ramprogrammet för forskning, uppnådde medlemmarnas bidragsmål.

9. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas i slutet av 2022 hade gjort åtaganden för 425,8 miljoner EUR (eller 95 %) av det maximala operativa EU-bidraget på 450 miljoner EUR för undertecknade bidragsöverenskommelser inom sjunde ramprogrammet för forskning. Parlamentet noterar att av detta belopp som det gjorts åtaganden för återstod cirka 3 miljoner EUR (eller 0,7 %) att betala ut 2023 för att slutföra de sista pågående projekten inom sjunde ramprogrammet för forskning. Parlamentet noterar vidare att de privata medlemmarna i slutet av 2022 deklarerat naturabidragsbelopp på samma nivå som minimimålet på 450 miljoner EUR, vilket hade validerats fullt ut av det gemensamma företaget för förnybar vätgas.

10. Europaparlamentet noterar när det gäller Horisont 2020 att validerade naturabidrag till operativ verksamhet från privata medlemmar ligger på en låg nivå och uppgår till 51,7 miljoner EUR (2021: 38,6 miljoner EUR), vilket beror på att det gemensamma företaget för förnybar vätgas styrker bidragen i ett senare skede när slutbetalningar för Horisont 2020-projekten görs och intyg om redovisningen ska lämnas in.

11. Europaparlamentet noterar utifrån revisionsrättens rapport att medlemmarnas rättsliga åtaganden ligger på samma nivå som deras bidragsmål.

12. Europaparlamentet noterar när det gäller det gemensamma företagets resultat för Horisont 2020 i fråga om undertecknade bidragsöverenskommelser och kontrakt att det gemensamma företaget för förnybar vätgas i slutet av 2022 hade gjort fulla åtaganden för det maximala operativa unionsbidraget på 646 miljoner EUR för undertecknade bidragsöverenskommelser och kontrakt inom det programmet. Parlamentet noterar vidare att av detta belopp som det gjorts åtaganden för återstår cirka 88,5 miljoner EUR (eller 13,7 %) att betala ut under de kommande åren för projekt och kontrakt som ännu inte har slutförts.

13. Europarlamentet noterar samtidigt att de privata medlemmarna gjort rättsliga åtaganden om att tillhandahålla naturabidragsbelopp till det gemensamma företagets operativa verksamhet på 190,5 miljoner EUR, och naturabidragsbelopp till kompletterande verksamhet på 1 039 miljoner EUR (340,6 %) av minimimålet på 361 miljoner EUR. Parlamentet noterar att dessa belopp som det gjorts åtaganden för hade rapporterats fullt ut i slutet av 2022.

14. Europaparlamentet konstaterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas inte fick några nya operativa åtagandebemyndiganden för Horisont 2020-verksamhet eftersom det hade avslutat sin sista ansökningsomgång i slutet av 2020.

15. Europaparlamentet noterar utifrån revisionsrättens rapport att genomförandet av 2022 års driftsbetalningar i budgeten för Horisont 2020-verksamhet minskade (81 % för 2022, jämfört med 88 % för 2021) eftersom stödmottagarna drabbades av stigande kostnader och leveransproblem till följd av covid-19-krisen och anfallskriget mot Ukraina, och att löptiden för de flesta Horisont 2020-projekt därför behövde förlängas och slutbetalningarna skjutas upp till 2023.

16. Europaparlamentet noterar när det gäller Horisont Europa att kommissionen år 2022 lämnade kontantbidrag på 80 miljoner EUR, varav det gemensamma företaget för förnybar vätgas utnyttjade 47 miljoner EUR (eller 59 %) för förfinansiering i samband med de första bidragsöverenskommelser som ingåtts inom ramen för Horisont Europa-programmet.

17. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas inledde den första ansökningsomgången för vätgas inom ramen för Horisont Europa, till ett totalt värde av 300 miljoner EUR. Parlamentet noterar att utvärderingen av 2022 års ansökningsomgång ledde till att man drog tillbaka fyra ämnen inom vilka inga lämpliga förslag hade lämnats in ([7]). Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas överförde den outnyttjade betalningsbudgeten på 33 miljoner EUR till 2023 för utbetalning av förhandsfinansiering i samband med nya bidragsöverenskommelser, som enligt planerna skulle undertecknas i början av 2023.

18. Europaparlamentet noterar utifrån revisionsrättens rapport att i slutet av 2022 var genomförandegraderna för den administrativa budgeten (avdelning 2) 62 % av åtagandebemyndigandena respektive 51 % av betalningsbemyndigandena, vilket var lågt. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas förklarade att detta berodde på betalningsinställelser i samband med förberedelserna inför vätgasveckan, en uppskjuten upphandling för renoveringen av kontorsbyggnaden och det faktum att ingåendet av ett viktigt ramavtal för tjänster hade försenats.

Upphandling och personal

19. Europaparlamentet noterar från den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten att under 2022, som en fortsättning på det gemensamma företagets praxis under de senaste åren, har hanteringen av anbud och kontrakt inkluderat interinstitutionella upphandlingsförfaranden som inletts av kommissionen eller andra EU-organ och de fleråriga ramavtal som följer av dem. Parlamentet noterar vidare att det gemensamma företaget för förnybar vätgas också samarbetar med andra gemensamma företag om upphandlingar för att minimera den administrativa insatsen.

20. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas har använt modulerna eTendering, eNotices och eSubmission och har inlett processen för att integrera verktyget för förvaltning av offentlig upphandling (PPMT), som kommer att vara i drift 2023.

21. Europaparlamentet noterar att det gemensamma företagets team av anställda enligt tjänsteföreskrifterna består av 29 tjänster (27 tillfälligt anställda och 2 kontraktsanställda). Parlamentet noterar dessutom att personalresurserna omfattar 2 utstationerade nationella experter.

22. Europaparlamentet noterar utifrån 2022 års konsoliderade årliga verksamhetsrapport att den digitala arbetsplatsen för varje anställd ständigt moderniseras. Det gemensamma företagets personal garanterades tillräcklig tillgång till den kompletta uppsättningen kommissionens ansökningar om bidragsförvaltning. Utbyggnaden av maskinvara genomfördes som planerat tillsammans med den nödvändiga förnyelsen av licensen för viktiga tillämpningar som Slido, Webex, Business Object, Adobe eller mobil telefoni, vilket gav varje anställd större flexibilitet inom ramen för det nya systemet för distansarbete.

23. Europaparlamentet noterar att enligt tjänsteföreskrifterna för tjänstemän i Europeiska unionen och anställningsvillkoren för övriga anställda i Europeiska unionen, som fastställs i rådets förordning (EEG, Euratom, EKSG) nr 259/68 ([8]) och riktlinjerna för det gemensamma företaget för förnybar vätgas, bör personalkommittén utse minst en ledamot till urvalskommittén för externa rekryteringsförfaranden. Parlamentet noterar att revisionsrätten fann att det i urvalskommittén för det granskade rekryteringsförfarandet inte fanns någon ledamot som utsetts av personalkommittén och att det gemensamma företaget för förnybar vätgas inte kunde inrätta en personalkommitté trots att det flera gånger bett personalen om att anmäla sitt intresse.

Förvaltnings- och kontrollsystem

24. Europaparlamentet noterar att när det gäller kostnader inom sjunde ramprogrammet för forskning utförde det gemensamma företaget för förnybar vätgas efterhandsrevisioner, medan den gemensamma revisionstjänsten vid kommissionens generaldirektorat för forskning och innovation ansvarade för efterhandsrevisionerna av kostnader inom Horisont 2020 och Horisont Europa. Parlamentet noterar dessutom att det gemensamma företaget för förnybar vätgas inte utförde några efterhandsrevisioner när det gäller de slutliga kostnaderna inom sjunde ramprogrammet för forskning under 2022 eftersom det rörde sig om obetydliga belopp, och att det därför, som slutliga felnivåer för kostnader inom sjunde ramprogrammet för forskning offentliggjorde en representativ felnivå på 2,0 % och en procentsats för kvarstående fel på 1,1 %, som det nådde i slutet av 2021.

25. När det gäller det gemensamma företagets kostnader inom Horisont 2020 (regleringar och slutbetalningar) noterar Europaparlamentet att det gemensamma företaget för förnybar vätgas rapporterade en representativ felnivå på 2,9 % och en procentsats för kvarstående fel på 0,9 % ([9]). Parlamentet noterar vidare att när det gäller Horisont Europa-programmet genomfördes inga efterhandsrevisioner, eftersom de första mellanliggande betalningarna förväntas ske först 2024.

([7]) Enligt det gemensamma företagets förtydligande ska ”tillbakadragande av ämnen” förstås som ”ingen täckning av ämnena på grund av bristen på framgångsrika ansökningar/förslag”.

([8]) EUT L 56, 4.3.1968, s. 1. ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1968/259(1)/oj.

([9]) Avsnitt 4.1.1.1 i den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten för 2022 för det gemensamma företaget för förnybar vätgas.

26. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten för att bedöma det gemensamma företagets kontroller av driftsbetalningar granskade slumpvis utvalda betalningar som gjorts under 2022 inom Horisont 2020 hos slutmottagarna ([10]). Europaparlamentet noterar att revisionsrätten i ett fall fann och kvantifierade ett allvarligt fel i personalkostnaderna, eftersom stödmottagaren begärde ersättning för arbetade timmar under semesterperioder och inkluderade icke stödberättigande extra ersättningskostnader i de deklarerade kostnaderna, och i ett annat fall fann och kvantifierade ett allvarligt fel till följd av begärd ersättning för kostnader för utrustning som stödmottagaren inte använde under rapporteringsperioden och felaktigt beräknade personalkostnader.

27. Europaparlamentet välkomnar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas vid utgången av 2022 hade tagit fram och genomfört en fullständig riskbaserad strategi för förhandskontroller som beaktade de specifika riskförhållandena för det gemensamma företaget för förnybar vätgas, i enlighet med kommissionens gemensamma revisionstjänsts vägledning. Parlamentet noterar i samband med detta att det gemensamma företaget för förnybar vätgas lyckades identifiera de mest relevanta riskkriterierna och utformade en riskbaserad övervakningsstrategi utifrån dessa.

28. Europaparlamentet konstaterar att en sådan strategi gjorde det möjligt för det gemensamma företaget för förnybar vätgas att bedöma risknivån för varje projekt och stödmottagare under projektgenomförandets viktigaste faser, såsom utarbetandet av bidragsöverenskommelsen, ändringar av bidragsöverenskommelsen, rapportering och betalning. Parlamentet noterar med avseende på detta att det gemensamma företaget för förnybar vätgas även utarbetade interna riktlinjer för sina riskbaserade strategier och utbildade och vägledde sin personal om hur de skulle tillämpa dem rätt och genomföra dem på ett konsekvent sätt.

29. Europaparlamentet välkomnar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas tog fram en riskbaserad strategi för efterhandsrevisioner för att minska felnivån genom att öka upprensningseffekten i sina efterhandsrevisioner.

30. Europaparlamentet noterar utifrån revisionsrättens rapport att det gemensamma företaget för förnybar vätgas tog fram en specialanpassad riskbaserad strategi för att öka den säkerhet som kan uppnås från förhandskontroller och efterhandsrevisioner: I början av 2022 granskade det gemensamma företaget för förnybar vätgas hela sin population av Horisont 2020-stödmottagare och flaggmarkerade dem som var förknippade med störst risk och därför skulle genomgå riskbaserade efterhandsrevisioner. Parlamentet noterar att samtliga dessa var stora stödmottagare som erhöll stödbelopp på över 1 miljon EUR inom alla Horisont 2020-projekt som det gemensamma företaget för förnybar vätgas genomförde. Ingen av dem hade varit föremål för efterhandsrevisioner tidigare och de hade en riskprofil som små och medelstora företag eller nya stödmottagare.

31. Europaparlamentet noterar att de resterande stödmottagare som erhöll stora belopp uppmanades att besvara ett kort frågeformulär för självutvärdering som var inriktat på de vanligaste fel som upptäckts vid tidigare efterhandsrevisioner, såsom komplexiteten i det valda personalkostnadsalternativet, en stor andel underentreprenad, förvärv av tillgångar, interna leveranser, kostnadsrapporteringsmetoder och genomförandet av åtgärder till följd av tidigare resultat av efterhandsrevisioner. Parlamentet noterar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas baserat på svaren identifierade de stödmottagare som utgjorde en hög risk vid förhandskontroller och anordnade ekonomiwebbinarier för dem där fokus låg på de viktigaste dragen i en korrekt kostnadsredovisning med betydande kostnadsposter. Parlamentet noterar vidare att projekt- och ekonomiansvariga vid det gemensamma företaget för förnybar vätgas använde resultatet av webbinarierna till att förbättra ändamålsenligheten i sina förhandskontroller av de kommande kostnadsredovisningarna från dessa stora stödmottagare (utbetalningsfasen).

32. Europaparlamentet uppskattar att det gemensamma företaget för förnybar vätgas har utvecklat en riskbaserad metod för efterhandsrevisioner i syfte att minska felprocenten genom ett mer målinriktat urval för att upptäcka de mest felbenägna stödmottagarna och därmed stärka upprensningseffekten av sina efterhandsrevisioner. Parlamentet anser att detta är en viktig positiv förändring av metoden för efterhandsrevision eftersom kommissionens ram för intern kontroll av Horisont Europa-bidrag inte gör det möjligt att inrätta specifika representativa urval för ett gemensamt företag och följaktligen att beräkna specifika representativa och kvarstående felprocentsatser för gemensamma företag.

33. Europaparlamentet noterar att revisionsrätten konstaterade att gemensamma företag som hade en genomtänkt riskbaserad strategi för efterhandsrevisioner hade en procentsats för kvarstående fel som var lägre än genomsnittet för de gemensamma företag som saknade en sådan strategi, vilket berodde på att de systematiskt identifierade och granskade de stödmottagare som utgjorde störst risk.

([10]) När det gäller granskade stödbetalningstransaktioner hos stödmottagarna är rapporteringströskeln för kvantifierbara fel 1 % av de granskade kostnaderna.

Uppföljning av tidigare års iakttagelser

34. Europaparlamentet noterar att ”iakttagelser” i de särskilda årsrapporterna om det gemensamma företaget för förnybar vätgas i själva verket är icke tidsbundna rekommendationer från revisionsrätten. Parlamentet noterar att revisionsrätten årligen följer upp dessa iakttagelser genom att bedöma deras status som ”pågår” eller ”har genomförts”.

35. När det gäller det gemensamma företaget för förnybar vätgas hade alla tidigare års iakttagelser genomförts till följd av korrigerande åtgärder som det gemensamma företaget vidtagit under 2022.